

milionů radiopřijímačů a 142 milionů televizorů předává informace pozemšťanům a ovlivňuje je.

Noviny: Za minimum odběru pokládá zpráva 10 výtisků denních novin na 100 obyvatel; tento základ k dalším propočtům doporučuje UNESCO. V Anglii připadá 49 výtisků denních novin na 100 obyvatel, což je nejvyšší počet na světě. V Africe naopak na 100 lidí připadá pouze jeden výtisk denních novin. Ve světě dnes pracuje 160 tiskových a zpravodajských agentur. V zásadě se denní tisk opoždí za rychlým růstem druhých informačních prostředků. Za posledních 20 let se např. počet radiopřijímačů zvýšil o 60 %, počet biografů se zdvojnásobil a počet televizorů ztrojnásobil; počet výtisků denních novin se však zvýšil jen o 20 %.

Rozhlas je ve světovém měřítku přední informační prostředek; na každých 100 obyvatel Země připadá 13,8 radiopřijímačů. Rozvojové země daly vesměs rozhlas na prvé místo své informační sítě. Stále však tam připadají pouze dva radiopřijímače na 100 lidí, zatímco v Oceánii 17,5, v Evropě 23 a v Severní Americe 72,3 radiopřijímačů; v USA připadá radiopřijímač na každého obyvatele.

Televize. Zpráva udává, že na světě je 142 272 000 televizorů, které jsou opět velmi nerovnoměrně rozděleny. Prvenství si zachovaly Spojené státy, kde 90 % domácností má televizní přijímač. Hned za nimi však následuje Japonsko s téměř 14 miliony televizorů, což je 95 % všech televizorů v Asii. V Africe 41 států nemá dosud televizi.

Biografie. Na světě je více než 212 tisíc biografů a v této oblasti vede Sovětský svaz. Výroba filmů a návštěva biografů klesá jak v Evropě, tak ve Spojených státech, stále se však zvyšuje v SSSR a v rozvojových zemích. Počet návštěvníků biografů je v Sovětském svazu největší na světě. Každý občan Svazu jde každoročně průměrně 18krát do kina; naproti tomu většina obyvatel Afriky jde do kina průměrně jednou do roka.

Václav Osvald

Švédští socionomisté v Praze

Dne 3. dubna 1966 přijela prostřednictvím Čedoku šedesátiletá výprava švédských turistů na týdenní návštěvu Prahy. Jednalo se o soukromý zájezd učitelů a žáků školy „Jakobsbergs folkhögskola“ ze Stockholmu pod vedením ředitele školy pana Erika Hammarmarkvisty. Tato škola vychovává pracovníky pro uplatnění v oborech se sociální problematikou (sociální pracovníci pro státní a komunální zařízení, dobročinné organizace, sekretářky různých spolků a výborů), jakož i odborné pracovníky ve finančníctví, plánování a administrativě. V návstevném studiu, které trvá až tři a půl roku, se studenti mimo jiné zabývají též studiem sociologie průmyslu a sociologie skupin a v praxi se uplatňují jako „socionomisté“. Polovina z nich jsou ženy.

4. dubna byla v hotelu Palace uspořádána beseda s účastníky zájezdu a pracovníky Sociologického ústavu ČSAV a University 17. listopadu. Švédští socionomisté se zajímali především o otázky z oboru sociálního zabezpečení, o věkovou hranici pro dosažení důchodu u žen a mužů, o péči o děti v sociálních zařízeních všech druhů, jakož i o otázky kriminality mládeže a znovuzapojení provinilců po odbykání trestu, o rozsah trestního zákona a rozsudek smrti v CSSR. Během diskuse byly vzneseny i dotazy o promiskuitě a prostituci mládeže, o cikánské otázce a rasové diskriminaci.

Průběh besedy byl velmi přátelský a ředitel školy projevils zájem o zaslání materiálů ze zpracovaných sociologických výzkumů na základě reciprocity.

Rosemarie Pavlů

Anotace

Zdeněk Valenta: Fyzická a duševní práce za socialismu

Praha 1965, NPL, 296 str.

Kniha je zhuštěným a populárním výtahem z autorovy rozsáhlejší kandidátské práce.

První kapitola řeší otázku, proč dnes v podmínkách naší socialistické společnosti stále existuje dělba práce na fyzickou a duševní. Hlavní příčinu autor hledá v materiálně technické základně socialismu. Upozorňuje, že významnou roli tu hraje skutečnost, že stroje u nás ve většině případů netvoří soustavu a jsou částečně fyzicky a částečně morálně opotřebované. Ukazuje na důsledky, které to pro život socialistické společnosti má. Dále rozebírá příčiny pomalého vytlačování fyzické práce z výrobního procesu.

Druhá kapitola je obecnějším pokusem o všestranné srovnání, odlišení a vymezení duševní a fyzické práce. Srovnání je provedeno ze sedmi hledisek: 1. z hlediska fyziologických odlišností obou druhů práce, 2. z hlediska psychické aktivity, kterou je nutno při jejich výkonu projevit, 3. z hlediska jejich technického vybavení, 4. z hlediska jejich stupně složitosti, 5. z hlediska stupně jejich kulturně technické náročnosti, 6. z hlediska jejich relativně odlišných funkcí a 7. z hlediska pracovního prostředí, ve kterém jsou oba druhy práce vykonávány.

Třetí kapitola podrobněji rozebírá, jaké rozdíly mezi fyzickou a duševní prací existují za socialismu. Používá se při tom — jako ostatně v celé práci — konkrétních dat týkajících se CSSR. Autor upozorňuje na závažnou skutečnost, že asi 2,5 — 3 miliony lidí v československém hospodářství pracují ručně, bez strojové technické výzbroje. Považuje to za jednu z největších brzd rozvoje našeho hospodářství a zároveň v tom vidí i jeho velkou zranitelnost (např. výkyvy počasí). Dále se zabývá vnitřní dělbou fyzické a duševní práce. Uvádí také data, jak se